

Penále v ČR a obrana proti jeho nepřiměřené výši

Penále ukládané z titulu prodlení s úhradou daně je v České republice neúměrně vysoké. Ačkoli způsob výpočtu penále by mohl na první pohled vést k závěru o jeho úrokovém charakteru, jedná se ve skutečnosti o velmi přísnou a neopodstatněnou sankci, která s úrokem (ve smyslu obecného vnímání tohoto termínu) nemá již nic společného.

Nepřiměřeně vysoká výše uplatňovaného penále je patrná zvláště ve srovnání obdobných postihů, které stanovují daňové předpisy v ostatních členských státech Evropské unie. Postavení českého daňového poplatníka je v tomto aspektu přitom bez nadsázky nejhorší.

Cílem článků uvedených v tomto čísle newsletteru Finanční Management je seznámit čtenáře se současným způsobem výpočtu penále

le vybíraného z prodlení s placením daní, s důvody vysokého nastavení penále na počátku 90. let minulého století, provést srovnání se sankcemi uplatňovanými v jiných členských státech a v neposlední řadě také seznámit s právními možnostmi, jak se proti vyměřenému penále bránit.

Dále se budeme věnovat projednávanému poslaneckému návrhu, který systém stanovení penále a výši penále od základu mění.

Závěrem připojíme zamýšlení nad nepřiměřenou výší penále v kontextu evropského práva.

Kolektiv autorů:

Ing. Jana Rybáková, rybakova@fucik.cz

Ing. Petr Havlena, havlena@fucik.cz

Ing. Jiří Jindra, jindra@fucik.cz

Stanovení výše penále za opožděnou platbu daně

Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků (dále jen ZSDP), postihuje prohřešky v oblasti přiznávání a placení daní velmi přísně. Nejtvrdším postihem je penále vybírané za opožděnou platbu daně. Daňový dlužník je v prodlení, nezaplatí-li splatnou částku daně nejpozději v den její splatnosti. V souladu s ustanovením § 63 ZSDP se penále počítá za každý den prodlení počínaje dnem následujícím po dni splatnosti až do dne platby včetně, a to ode dne původního dne splatnosti.

Daňový dlužník je povinen zaplatit za každý den prodlení penále ve výši 0,1 % z nedoplatku daně, a to po dobu prvních 500 dní prodlení. Za každý další den prodlení se uplatní penále ve výši 140 % diskontní úrokové sazby ČNB platné v první den kalendářního čtvrtletí.

V určitých případech se uplatní penále poloviční, tj. sazba 0,05 %, a to např. z daně doměřené podle dodatečného daňového přiznání daňového dlužníka nebo pokud plátce daně daň vybíranou srážkou nesprávně sraženou a odvedenou odvede podle vlastního zjištění dodatečně ve správné výši a o této skutečnosti vyrozumí správce daně.

Je-li však zkrácení daně zjištěno správcem daně, použije se pro výpočet penále dvojnásobná sazba, tj. 0,2 % z dlužné částky za každý den prodlení. V takovém případě odpovídá penále za prvních 500 dnů prodlení ročnímu úroku ve výši 73 %! (0,2 x 365). Penále tak může překročit výši samotné dlužné částky. Navíc tato sankce vzniká ze zákona a předpis penále je povinný bez ohledu na to, jakou příčinu nesprávného stanovení daňové povinnosti kontrola zjistila, ať už šlo o pouhou chybu v účetnictví, špatné posouzení operace způsobené nejasnými právními předpisy či o úmysl.

Sankce v daňovém řízení jsou dvojího druhu:

1. za neplnění povinností peněžité povahy – správce daně **uložit musí** (penále, úrok a exekuční náklady),

2. za neplnění povinností nepeněžité povahy – správce daně **uložit může** (pokuty, zvýšení daně, pozastavení činnosti, další náklady řízení), ale nemusí (záleží na jeho uvážení).

Z výše uvedeného vyplývá, že penále je sankcí, kterou správce daně uložit musí.

Penále je splatné každý den svého trvání, lze

(Pokračování na stránce 2)

Otazníky kolem daně z příjmů

Ve zdaňovacím období 2005 nabylo účinnosti šest novel zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Nejrozsáhlejší novelou je

PRÁVNÍ RÁDCE zákon č. 545/2005 Sb. se 181 změnami. Více se o tomto tématu dočtete v článku „Otazníky kolem daně z příjmů“ Ing. Evy Sedlákové v časopisu *Právní rádce* 3/2006, který vychází 30. března 2006. Ukázkové číslo zdarma si můžete objednat na adrese www.ManagerWeb.cz.

DAŇOVÝ KALENDAŘ – BŘEZEN/DUBEN

27. 3.

Spotřební daň – podání přiznání za únor, podání přiznání k uplatnění nároku na vrácení spotřební daně z topných olejů, zelené nafty a technického benzinu a mazacích olejů za únor 2005 (pokud vznikl nárok)

DPH – podání přiznání a zaplacení daně za únor

Spotřební daň – platba spotřební daně z lihu za leden 2005

31. 3.

Daň z příjmů

a) podání přiznání za rok 2005 v neprodlené lhůtě

b) úhrada daně za uplynulý rok, zálohy na daň zaplacené v průběhu zdaňovacího období se započtou na úhradu skutečné daně

c) odvod daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně za únor

d) odvod částek zajištění daně za únor

e) výpočet daně a roční zúčtování záloh ze závislé činnosti za uplynulý rok

f) poslední den termínu pro podání plné moci k zastupování, pokud daňové přiznání za uplynulý rok zpracovává a předkládá daňový poradce nebo advokát v prodloužené lhůtě

10. 4.

Pojistné – záloha na pojistné na důchodové pojištění a pojistné na nemocenské pojištění OSVČ a záloha na pojistné na zdravotní pojištění OSVČ za březen

Zdravotní pojištění

a) podání Přehledu za uplynulý rok (OSVČ podávající přiznání k dani z příjmů fyzických osob v neprodlené lhůtě)

b) doplatek pojistného za uplynulý rok (OSVČ podávající přiznání k dani z příjmů fyzických osob v neprodlené lhůtě)

c) OSVČ, jimž bude přiznání k dani z příjmů zpracovávat a předkládat daňový poradce v prodloužené lhůtě, oznámí tuto skutečnost příslušné ZP

Spotřební daň – platba daně za únor (mimo spotřební daň z lihu)

ZE SBÍRKY ZÁKONŮ

Změna určení dne platby

Dne 8. 3. 2006 byl vyhlášen ve Sbírce zákonů zákon č. 62/2006 Sb., kterým se mění spolu se zákonem o platebním styku i další zákony. Mezi zákony, které se novelizují, patří i zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. Dnem platby při převodu z účtu vedeného v cizí měně nebo v zahraničí je nově den, kdy byly peněžní prostředky připsány na účet správce daně, a nikoliv den odepsání platby z účtu daňového subjektu.

S touto změnou je nutné počítat a zadávat pro tyto případy příslušné bance příkazy k úhradě s dostatečným časovým předstihem tak, aby platba daně byla připsána na účet správce daně nejpozději v den její splatnosti a daňový subjekt nebyl v prodlení.

Zveme vás na odborný seminář:

Projektový controlling

26.-27. 4. 2006

Controller-Institut
Controlling & Finance

<http://www.controlling.cz/event.aspx?id=235>

(Pokračování ze stránky 1)

je zaplatit i před vydáním platebního výměru. **Lhůta 15 dnů** k jeho zaplacení uvedená v platebním výměru je lhůtou náhradní.

Penále za prodlení s úhradou daně		
% denně z nedoplatku daně (1.- 500. den)	Roční sazba	Kdy se používá?
0,1 %	36,5 %	Pokud ZSDP nestanoví jinak. Např. dlužník neuhradí přiznanou a vyměřenou daň, zálohy na daň.
0,2 %	73 %	Zjistí-li zkrácení daně správce daně. Např. dodatečné vyměření daně dodatečným platebním výměrem po daňové kontrole. Nelze uplatnit při prvním vyměření daně.
0,05 %	18,25 %	Daňový subjekt podá dodatečné přiznání na daň vyšší ve smyslu § 41 odst. 1 ZSDP (nižší sazba od začátku, i když dodatečné přiznání podá, ale daň nedoplatí). Navýšení daně v důsledku odvolání podaného daňovým subjektem. Plátce srážkové daně z příjmů nebo záloh na ni srazí a odvede daň dodatečně ve správné výši a správce daně o tom vyzoomí.
Od 501. dne prodlení za každý další den prodlení penále ve výši 140 % diskontní sazby ČNB platné v 1. den kalendářního čtvrtletí.		

Penále v zemích Evropské unie

Na rozdíl od ČR nahlíží ostatní členské státy EU na penále skutečně jako na opodstatněné úročení dlužné částky. Jeho výši proto ve většině případů odvozují od diskontní či jiné oficiální úrokové sazby. Např. ve Francii činí výše sankčních úroků ročně 9 %, v Německu 6 % (a penále se navíc začíná počítat až po uplynutí prvních 15 měsíců), v Británii 7,5 %, a v Rakousku dokonce pouze 3,5 % (resp. o 2 procentní body vyšší, než je základní úroková sazba na kapitálovém trhu).

Výrazně se neodlišují ani země, které přistoupily k EU nedávno. V Maďarsku činí penále 14,5 % dlužné částky, na Slovensku trojnásobek diskontní sazby Slovenské národní banky. Výše této diskontní sazby je v současné době 3 %, a sazba penále tak na Slovensku dosahuje 9 % ročně. Český systém s ročním úrokem až 73 % se tedy výrazně odlišuje. Ačkoli by způsob výpočtu penále mohl na první pohled vést k závěru o jeho úrokovém charakteru, jedná se v podstatě o velmi přísnou sankci.

Obrana proti penále v daňovém řízení

Předpis penále sdělí správce daně daňovému dlužníkovi rozhodnutím o platebním výměru. Tímto rozhodnutím správce daně sděluje dlužníkovi skutečnost, že eviduje penále v částce uvedené v platebním výměru. Penále sdělené dlužníkovi platebním výměrem je **splatné v náhradní lhůtě 15 dnů ode dne doručení platebního výměru**, pokud nebylo již uhrazeno. Zákon o správě daní a poplatků (dále též „ZSDP“) umožňuje využít v rámci daňového řízení řádné a mimořádné opravné prostředky. Zatímco řádné opravné prostředky lze podat pouze do doby nabytí právní moci rozhodnutí, mimořádné opravné prostředky lze využít i poté, co rozhodnutí nabylo právní moci. Nej důležitějším řádným opravným prostředkem je odvolání.

Odvolání proti platebnímu výměru na penále (§ 63 odst. 4)

Proti platebnímu výměru na penále se může daňový dlužník odvolat. Řízení o odvolání

proti rozhodnutí o platebním výměru na penále je dvouinstanční. V závislosti na tom, která úroveň daňové správy vydá rozhodnutí v prvním stupni, je určen správce daně, který rozhoduje v druhém stupni:

odvolání proti rozhodnutí (1. instance)	odvolací orgán (2. instance)
FÚ	FŘ
FŘ	MF
MF	ministr financí na základě návrhu jím ustavené komise

Odvolat se lze pouze proti rozhodnutí první instance, proti rozhodnutí odvolacího orgánu (druhé instance) nikoliv.

Odvolání proti platebnímu výměru na penále se podává správci daně, který vydal platební výměr, a to i kdyby se mezitím změnila místní příslušnost dlužníka. Odvolání je třeba **podat do 30 dnů od doručení platebního výměru**.

(Pokračování na stránce 3)

Newsletter Finanční Management
vydává **Economia, a.s.**,
ve spolupráci s auditorskou a poradenskou firmou

Fučík & partneři

www.fucik.cz, tel.: 234 035 600

Nižší postihy za neplacení daní?

Přestože uceleného nového daňového řádu se kvůli politickým neshodám a blížícímu se konci volebního období v nejbližší době nejspíše nedočkáme, naděje na dílčí úpravy začínají nabývat konkrétní podobu. V oblasti postihů za nepřiznání a neplacení daní, která je v ČR již delší dobu kritizována z důvodu jejich nepřiměřenosti, se v rámci snahy o narovnání vztahů mezi správcem daně a poplatníky právě projednává návrh poslance Petra Rafaje na novelu zákona o správě daní a poplatků.

Obsah této novely postihuje dvě zásadní skutečnosti – odděluje platební povinnost od povinnosti přiznání daně ve správné výši a způsob výpočtu sankcí za uvedené prohřešky.

Dosavadní určování sankcí nerozlišovalo „pouhé“ opoždění platby od nesprávného určení výše daňové povinnosti a výše sankce závisí ve všech případech na časové prodlevě mezi vznikem daňové povinnosti a jejím zaplacením nebo zjištěním její špatně určené výše, přičemž postihy se pohybují od 18,25 % p.a. při zjištění a dodatečném přiznání poplatníkem, do 73 % p.a. při zjištění a doměření Finančním úřadem.

Návrh předpokládá zavedení penále pouze v případě nesprávného určení výše daně zjištěného Finančním úřadem, a to ve výši 20 % z doměřené daně, bez ohledu na prodlevu mezi vznikem daňové povinnosti a doměření daně. Opoždění platby daně je pak navrženo postihovat formou úroku z prodlení jako náhrady ekonomické újmy, který by byl odvozen od reposazby. V případě nezaplacení stanovené daně by se mělo jednat o úrok z prodlení ve výši reposazby zvýšené o 14 procentních bodů (v současné době by se jednalo o 16 % p.a.). Pokud zjistí špatné vyměření daně sám daňový subjekt a podá dodatečné daňové přiznání, nemělo by být tomuto subjektu vyměřeno žádné penále a jediným postihem by měl být výše uvedený úrok z prodlení jako motivační prvek pro podání dodatečného přiznání v co nejkratší době.

Ve vztahu k úroku z prodlení jsou navrhovány i analogické změny sazeb u posečkáni a sankčního úročení za prodlení úkonu, který má učinit správce daně. Posečkáni je stanoveno na roveň občanskoprávní úpravě (reposazba zvýšená o 7 procentních bodů) a u prodlení správce daně se používá stejná výše, jako je úrok z prodlení daňového subjektu.

V současné době se po 500 dnech penalizační sazby nahrazují sazbou ve výši 140 % diskontu po neomezenou dobu. Podle návrho

(Pokračování na stránce 3)

(Pokračování ze stránky 2)

Odvolaání nemá odkladný účinek, penále je proto nutné ve stanovené lhůtě zaplatit. V odvolání je možné navrhnout buď zrušení platebního výměru, nebo jeho změny. Odvolání může být odůvodněno:

- procesním postupem správce daně v rozporu s právními předpisy,
- rozpor se skutečností, pak je třeba navrhnout důkazní prostředky.

Správce daně, jehož rozhodnutí bylo napadeno, má následující možnosti:

1. **Vyhoví odvolání v plném rozsahu** (tzv. úplná autoremedura). Proti takovému rozhodnutí se nelze dále odvolat.

2. **Vyhoví odvolání částečně** (částečná autoremedura). Vydá nové rozhodnutí, proti kterému se lze odvolat.

3. **Zamítne odvolání** např. proto, že je podáno po lhůtě nebo nepřislušnou osobou. Proti zamítnutí odvolání se lze odvolat.

4. Nerozhodne o odvolání sám a **postoupí je odvolacímu orgánu** (zpravidla FR) spolu se spisovým materiálem a předkládací zprávou. Odvolací orgán může následně:

a) Odvolání zamítnout. Proti rozhodnutí o zamítnutí odvolání se nelze odvolat a platební výměr zůstává v platnosti.

b) Vrátit věc zpět 1. instanci, tj. správci daně, jehož rozhodnutí bylo napadeno. Ten může rozhodnout o zamítnutí odvolání ze stejných důvodů, jako je uvedeno v bodě 3.

c) Vrátit věc zpět 1. instanci, tj. správci daně, jehož rozhodnutí bylo napadeno. Ten pak odvolání zcela či částečně vyhoví (viz body 1, 2).

d) Odvoláním napadené rozhodnutí změnit a vydat nové rozhodnutí. Proti tomu se nelze dále odvolat.

e) Odvoláním napadené rozhodnutí zrušit. Ohledně dalšího postupu panuje nejistota ve výkladu, neboť § 50 odst. 6 zákona o správě daní a poplatků neupravuje možnost platební výměr zrušit a vrátit věc k novému projednání a rozhodnutí.

Mimořádné opravné prostředky

Zákon o správě daní a poplatků umožňuje využít mimořádné opravné prostředky i poté, co rozhodnutí nabylo právní moci. Jejich přehled uvádíme v tabulce na konci článku.

Důvody pro podání žádosti o prominutí daně:

a) **Nesrovnalosti v daňových zákonech.** Tou není skutečnost, že různé FÚ postupují různě.

b) **Odstranění tvrdosti,** např. penále je vyšší než celkový roční obrát podnikatele, zdravotní důvody, druhotná platební neschopnost.

Žádost o prominutí penále lze podat i proti dosud nevyměřenému penále. **Před podáním žádosti je třeba zaplatit daň.** Promíjí se zpravidla penále nad 140 % diskontní sazby, přitom bývá zohledněna závažnost pochybení poplatníka. Možnost promíjení penále je omezena pravidly pro veřejnou podporu „de minimis“ (zákon č. 215/2004 Sb., čl. 87 a 88 smlouvy o založení ES, nařízení Rady ES č. 659/1999, nařízení Komise ES č. 69/2001). Veřejnou podporou je prominutí penále převyšující referenční úrokovou sazbu.

Žádost o prominutí podléhá správnímu **poplatku 1000 Kč** za každou daň a každé období.

vané novely by se měl uplatňovat pouze výše uvedený úrok z prodlení odvozený od repo-sazby, avšak jen po dobu maximálně 5 let, která by měla být dostatečná pro výběr daňových nedoplatků.

Vzhledem k časové i finanční náročnosti provedení těchto systémových změn se předpokládá účinnost této novely až od 1. ledna 2007. Poté, co tato novela prošla 1. čtením, bylo usnesením Poslanecké sněmovny z počátku března 2006 přikázáno její projednání v rozpočtovém výboru. Podotýkáme, že se prozatím jedná o poslanecký návrh, který ještě může doznat podstatných změn při projednávání v Poslanecké sněmovně a Senátu.

Daně a ochrana lidských práv

Penále stanovené podle zákona číslo 337/1992 Sbírky, o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále též „ZSDP“), za prodlení s placením daní je v České republice velmi vysoké. Mnohem vyšší

než srovnatelné sankce v jiných evropských zemích. Otázkou je, zda je penále v tak vysoké výši v souladu s principy, na nichž stojí právní řád České republiky, popř. s právními zásadami, jež musí Česko jako členský stát nadnárodních struktur typu Evropské unie respektovat.

Zákon o správě daní a poplatků neumožňuje správci daně postupovat podle vlastního uvážení. Musí vystavit platební výměr na penále bez ohledu na dosavadní zkušenosti s daňovým subjektem a na důvody, které vedly k prodlení s úhradou daně.

Při výpočtu penále neexistuje žádný „strop“, který by při dosažení stanoveného horního limitu penále vzhledem k dlužné dani umožňoval využití jiných procesních sankcí a postupů vůči dlužníkovi. Může se tedy stát, že vyměřené penále dokonce převyšují dlužnou daň a může de facto neomezeně narůstat v závislosti na době prodlení.

Důvodem pro tento přísný postup je především snaha zajistit výběr daní. Jedná se o příjmy státu, na jejichž propadu by vážla vládní politika realizovaná prostřednictvím výdajové stránky státního rozpočtu. Případné rozpočtové schodky však kryje vláda dluhopsy, jejichž úročení je mnohonásobně nižší (3 až 5 %) než penalizace daňových dlužníků sazbou 18 až 73 % ročně. Nákladnost získání chybějících zdrojů ve státní pokladně proto

(Pokračování na stránce 4)

Mimořádné opravné prostředky				
Právní úkon	Adresát	Lhůta	ZSDP	Důležité
žádost o obnovu řízení	správce daně, který rozhodl v 1. stupni, tj. vydal platební výměr (při změně místní příslušnosti novému správci daně)	6 měsíců od zjištění skutečností	§§ 54, 55	Lze podat proti pravomocnému rozhodnutí o předpisu penále.
				Důvodem pro obnovu řízení je zejména skutečnost, že v době rozhodnutí nebyl správně zjištěn skutkový stav.
				V době podání nesmí probíhat přezkumné řízení u soudu.
žádost o přezkoumání rozhodnutí	správce daně, který vydal platební výměr	2 roky následující po roce nabytí právní moci přezkoumáva- ného rozhodnutí	§ 55b	Rozhodnutí o předpisu penále může i nemusí být v době podání žádosti pravomocné.
				Důvodem pro podání žádosti mohou být právní vady platebního výměru nebo vyměřovacího řízení a okolnosti nasvědčující tomu, že došlo ke stanovení daně v nesprávné výši.
				V době podání nesmí probíhat přezkumné řízení u soudu.
Platební výměr na penále je zpravidla zbytečné přezkoumávat: • buď se přezkoumává rovnou rozhodnutí o dani, • nebo může být chyba v platebním výměru napravena opravou zřejmých omylů a nesprávností.				
žádost o prominutí daně	MF nebo místně pří- slušný správce daně	není stanovena	§ 55a	Rozhodnutí o předpisu penále může, ale nemusí být v době podání žádosti pravomocné.
				Současně může probíhat nebo být již ukončeno přezkoumání soudem.
				Žádosti o prominutí do 600 tisíc Kč rozhoduje FÚ, nad 600 tisíc Kč MF.

POINT
CONSULTING

Zveme Vás na certifikovaný cyklus seminářů
FINANČNÍ AKADEMIE v Praze

- Nová koncepce finančního řízení 27.-28.4.06
- Moderní měření finanční výkonnosti 16.-17.5.06
- Finanční plánování a reporting 22.-23.6.06

Přednášející z praxe: T-Mobile • Unipetrol
• Škoda Auto • Papirus • Vegacom • aj.

- Otevřená diskuse
- Ucelené vzdělání
- CERTIFICATE IN FINANCE

Více informací naleznete na www.point-consulting.cz – portál pro controlling a finanční řízení

Obrana proti penále v ČR a u evropských soudů

Pokud daňový subjekt vyčerpá všechny prostředky podle zákona o správě daní a poplatků a není spokojen s tím, jak finanční orgány rozhodly ohledně jeho daňových povinností, má možnost obrátit se na soud. Soudní cesta má svá pravidla, o kterých se dočtete v následujících tabulkách.

Soudní obrana v ČR				
Právní úkon	Adresát	Lhůta	Právní úprava	Důležité
žádost (žaloba) o přezkoumání rozhodnutí správního orgánu	krajský soud podle sídla FÚ/FR (je-li žalovaným MF, pak Městský soud v Praze)	60 dnů od doručení rozhodnutí o odvolání	zákon č. 150/2002 Sb., soudní správní řád	Před podáním žaloby musí být vyčerpány opravné prostředky podle ZSDP (podáno odvolání ap.).
				Nelze podat žalobu proti důvodům rozhodnutí daňové správy.
				Je možné zastupování daňovým poradcem.
				• Žalovaným je finanční orgán, který rozhodl v posledním stupni (např. FR, který zamítl odvolání proti platebnímu výměru FÚ). • Cílem je zrušení rozhodnutí finančního orgánu nebo stanovení jeho nicotnosti, důvodem žaloby je nezákonnost jeho rozhodnutí. • Soud vyzve žalovaného (zpravidla FR), aby ve 2měsíční lhůtě předložil spisy a vyjádřil se k žalobě. • Rozsudek soudu může být následující: a) Žaloba je důvodná – soud rozhodnutí zruší a vrátí věc k řízení finančnímu orgánu. b) Žaloba není důvodná – soud žalobu zamítne.
kasační stížnost	Rozhoduje Nejvyšší správní soud (dále „NSS“).	14 dnů od doručení napadeného rozhodnutí	zákon č. 150/2002 Sb., soudní správní řád	Je povinné zastoupení advokátem.
	Podat soudu, proti jehož rozhodnutí směřuje.			dále viz Evropský soudní dvůr
	• Kasační stížnost je nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno NSS. • Kasační stížnost lze podat kvůli důvodům podle § 103 soudního správního řádu, nelze z důvodů podle § 104. • Rozsudek Nejvyššího správního soudu: a) Kasační stížnost je důvodná – rozsudkem zruší rozhodnutí krajského soudu a věc mu vrátí k dalšímu řízení (ten je vázán právním názorem NSS ve zrušovacím rozhodnutí). b) Kasační stížnost není důvodná – NSS ji rozsudkem zamítne.			
ústavní stížnost	rozhoduje Ústavní soud	60 dnů od doručení rozhodnutí nedůvodnosti kasační stížnosti	zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu	dále viz Evropský soud pro lidská práva
• Ústavní soud není odvolacím soudem, tj. nelze automaticky podat stížnost. • Důvodem stížnosti může být rozpor s Ústavou, Listinou základních práv a svobod, evropskou Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod apod.				

Soudní obrana u evropských soudů				
Právní úkon	Adresát	Lhůta	Právní úprava	Důležité
podnět k řízení o předběžné otázce	Evropský soudní dvůr v Lucemburku	Lze podat kdykoliv. Průměrná doba vyřízení 25,5 měsíce.	čl. 234 Smlouvy o založení ES	Podnět podává český soud.
				Lze uplatnit v rámci kasační stížnosti u NSS.
• V žalobě k národnímu soudu lze napadnout rozpor českého práva s unijním, popř. požádat o výklad evropského práva či určení jeho platnosti. U penále požádat o výklad zásady přiměřenosti. • Národní soud podává podnět k posouzení předběžné otázky k ESD, pokud nebyl výklad dosud učiněn a považuje rozhodnutí ESD za nezbytné pro vynesení svého rozsudku. • Národní soud není povinen podnět podat, jedná podle svého uvážení. To neplatí, pokud se proti rozhodnutí ve věci nelze odvolat. Pak je povinen se na ESD obrátit – odmítnutí podat podnět je porušením práva na zákonného soudce, proti kterému je možné podat ústavní stížnost. • Národní soud přeruší řízení a postoupí podnět k posouzení předběžné otázky ESD. • Rozhodnutí o předložení předběžné otázky může mít jakoukoliv formu, kterou připouští vnitrostátní právo (příklady viz Úřední věstník EU). • Odpověď ESD na předběžnou otázku je závazná pro rozhodnutí národního soudu v původním sporu. • Pokud ESD konstatuje porušení práva ES, musí být penále vráceno.				
stížnost na porušení Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“)	Evropský soud pro lidská práva ve Štrasburku	Lze podat kdykoliv. Až pětileté vyřizovací lhůty.	Protokol č. 11 k Úmluvě čl. 5, odst. 2	Lze podat, pokud již byla podána neúspěšná stížnost k Ústavnímu soudu.
				Podává poplatník sám.
• Lze podat stížnost na nepřiměřené omezení základního práva na ochranu vlastnictví (1. Dodatkový protokol k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod). • V případě úspěchu ČR odsouzena k úhradě nákladů, popř. spravedlivého zadojustičnění. Zaplacené penále nebude nahrazeno. • Vláda ČR povinná podat k Ústavnímu soudu návrh na zrušení ustanovení (§ 63 ZSDP), které je v rozporu s Úmluvou.				

(Pokračování ze stránky 3)

argumentovat ve prospěch tak vysokých sazeb penále nelze.

V soukromoprávních vztazích by šlo o výši úroku značně neobvyklou a mohla by vyvolávat pochybnosti o svobodě při uzavírání právního úkonu.

Výše daňového penále se velmi liší od konceptu úroku z prodlení. Rozdíl mezi pojetím penále v České republice a jiných evropských zemích vyvolává pochybnosti, zda není tato česká sankce v rozporu s evropskou Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod (dále „Úmluva“). Tu je České republika povinná dodržovat, jelikož je jejím signatářem.

Jak již uvedli například autoři Lucie Vorlíčková a Ondřej Dráb v článku „České daňové penále je nepřiměřené a v rozporu s evropskou Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod“ (viz Právní rozhledy 17/2005), lze spatřovat v nastavení českého penále neobjektivní a nepřiměřené omezení základního práva na ochranu vlastnictví, které porušuje ustanovení Úmluvy.

Penále podle zákona o správě daní a poplatků může jednak porušovat ustanovení Úmluvy, na druhé straně může být v rozporu se zásadou přiměřenosti, kterou respektuje právo ES. Jak uvádíme v článku „Obrana proti penále v ČR a u evropských soudů“, může se český poplatník obrátit na Evropský soud pro lidská práva ve Štrasburku, resp. na Evropský soudní dvůr v Lucemburku.

Na Evropský soud pro lidská práva se lze obrátit jen tehdy, jsou-li vyčerpány všechny prostředky nápravy před národními soudy včetně ústavní stížnosti k Ústavnímu soudu v ČR. Obdobně lze porušení práva ES namítat v rámci kasační stížnosti u Nejvyššího správního soudu. Tomu pak může vzniknout povinnost předložit předběžnou otázku k Evropskému soudnímu dvoru.

Pro jednotlivce však znamená soudní obrana mimo ČR vynaložení značného úsilí. Doufáme, že hlasy poukazující na nepřiměřenost penále přispějí k odpovídajícím legislativním změnám.

Asset management, ERP

Čtete nové číslo časopisu
Finanční Management!

Pro předplatitele časopisů
HR Management, Moderní řízení
a Právní rádce sleva 30 procent.

Ukázkové číslo ZDARMA si objednejte na
233 071 197 nebo www.ManagerWeb.cz.

economia
OBSAH ROZHODUJE